

Metodologija načrtovanja gozdne krajine - nekatera teoretična izhodišča

The Methodology of Forest Landscape Planning - some Theoretical Concepts

Janez MARUŠIČ*

Izvleček:

Marušič, J.: Metodologija načrtovanja gozdne krajine - nekatera teoretična izhodišča. Gozdarski vestnik, št. 9/1996. V slovenščini s povzetkom v angleščini, cit. lit. 4.

Avtor razlaga v prispevku metodologijo krajinskega načrtovanja, obravnava sektorska planiranja in celovito prostorsko planiranje in krajinsko načrtovanje predstavlja kot celostno planiranje.

Ključne besede: krajina, krajinsko planiranje, sektorsko planiranje.

Synopsis

Marušič, J.: The Methodology of Forest Landscape Planning - some Theoretical Concepts. Gozdarski vestnik, No. 9/1996. In Slovene with a summary in English, lit. quot. 4.

The author discusses the methodology of landscape planning, deals with sector planning and integral town planning; town planning is presented as integral planning.

Key words: landscape, landscape planning, sector planning.

1 UVOD

1 INTRODUCTION

Načrtovanje gozdne krajine lahko imamo za obliko krajinskega planiranja. Pri tem moramo, podobno kot krajino, tudi gozdno krajino razumeti za celoto vseh spoznanj in pogledov, vrednosti in interesov, ki jih ljudje vzpostavljamo do prostora. Načrtovanje gospodarjenja z lesno maso v gozdni krajini pomeni v tem primeru zgolj enega od mnogih načrtovalnih problemov, ki izhajajo iz njene sicer temeljne funkcije. Kompleksnost načrtovanja gozdne krajine ne povečuje samo dejstvo, da ta temeljna funkcija postaja sorazmerno vse manj pomembna ob drugih funkcijah, kot so socialne - rekreacijska, kulturno simbolna, okoljevarstvena - ter druge razvojne funkcije, temveč vse večja razvejenost procesov v tem prostoru in hkrati tudi raznolikost interesov, ki ustvarjajo ali se odzivajo na te procese. Načrtovalni postopki morajo ustrezati taki kompleksnosti načrtovalnega problema.

2 DVA NAČRTOVALNA POSTOPKA V KRAJINSKEM PLANIRANJU

2 TWO PLANNING PROCEDURES IN LANDSCAPE PLANNING

Krajinsko načrtovanje pozna dva temeljna načrtovalna postopka:

- načrtovanje s pomočjo krajinske enote in

- načrtovanje s pomočjo parametrov.

Značilnost prvega postopka je, da prostor členimo na prostorske enote, ki so notranje homogene v pogledu nekih za planiranje pomembnih lastnosti. V resnici je to klasičen postopek geografske regionalizacije, te da je tu izrecno postavljena naloga, da z členjenjem prostora ustvarimo nosilce za planiranje potrebnih informacij o prostoru. Te informacije so lahko dejstva o realnem prostoru, lahko so vrednostne ugotovitve prostora, lahko so tudi odločitve o rabi prostora. Zato je krajinska enota ne samo nosilec informacij o prostoru, temveč tudi osnovna enota planiranja prostora.

Znameniti kanadski krajinski planer Agnus Hills je ta postopek uporabil za načrtovanje namembnosti prostora. Členitev prostora je zastavil po dveh poteh. Po eni strani so mu bila merila naravne oz. eko-

* Prof. dr. J. M., Inštitut za krajinsko arhitekturo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, 1000 Ljubljana, Jamnikarjeva 101, SLO

loške lastnosti prostora, po drugi strani pa tiste lastnosti, ki določajo ustreznost prostora za določene rabe (Slika 1). Krajinska enota naj bi bila homogena v pogledu njenih naravnih značilnosti, toda hkrati bi morala omogočiti ugotovitev namembnosti. Taka krajinska enota je zato tudi najmanjša enota določitve namembnosti prostora. To pomeni, da so danosti prostora, predvsem naravne danosti in ekološke značilnosti prostora, odločilne za prostorski položaj določene dejavnosti ali rabe oz. funkcije, ko govorimo o gozdu, hkrati pa tudi za njen prostorski obseg. Slednji je prvina razvojnega programa neke dejavnosti, zato tak postopek predpostavlja, da razvojni program, to je obseg zasedanja prostora z neko de-

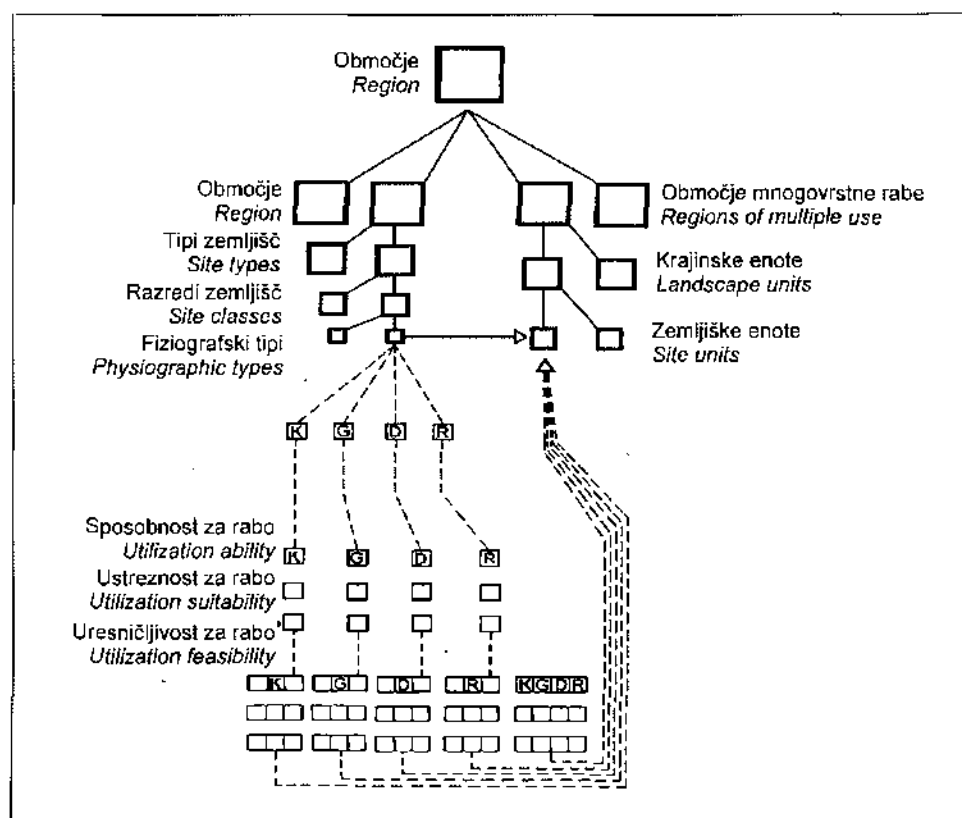
javnostjo določajo naravne oz. zatečene lastnosti prostora.

Tak način določanja lokacije in razvojnega programa je povsem smiseln za dejavnosti, ki izrabljajo naravne vire. Ni presenetljivo, da se A. Hills omejuje na planiranje štirih dejavnosti, ki ne postavljajo razvojnega programa v obliki prostorske – ploskovne zahteve, temveč zasedejo ves prostor, ki ustreza neki s stroški pridelave ali proizvodnje določeni ravni ugodnih, ali neugodnih, značilnosti prostora. Pri A. Hillsu so te dejavnosti gozdarstvo, kmetijstvo, rekreacija in upravljanje z divjadjo.

Vse načrtovanje v gozdarstvu, tudi pri nas, sledi temu postopku. Najprej oblikujemo večje krajinske enote. Zakon o gozdo-

Slika 1: Načrtovalni postopek A. Hillsa (po Lovejoy, D. ed., Land Use and Landscape Planning, Leonard Hill, 1979, s. 41)

Figure 1: Planning procedure by Hills

vih določa gozdnogospodarska območja kot "zaokrožene ozemelske ekosistemske celote, ki se določijo za ... načrtovanje, usmerjanje in spremljanje razvoja gozdov in gozdnega prostora ne glede na lastništvo". Te enote se delijo na gozdnogospodarske enote, znotraj njih pa Zakon o gozdovih predvideva tudi druga območja, na primer osnovne načrtovalne enote gozdnega prostora, območja, pomembna zaradi posebnih funkcij ali določitev, ureditvena območja gozdov.

Postopek, kakor ga je mogoče prepoznati iz Zakona o gozdovih, se od prikaznega planskega postopka s "krajinsko enoto" ne razlikuje mnogo. Osnovni krajinski členi se ugotovijo vnaprej na osnovi naravne zgradbe prostora. Te enote so po definiciji homogene v pogledu lastnosti, ki so pomembne za načrtovanje funkcij gozda. Oblike gospodarjenja z gozdom se zato določa po enotah. Lahko bi rekli, da gre v tem primeru za "tehnološko" načrtovanje, ki pa je prostorsko prilagojeno razmeram. Razmere v prostoru, in s tem lokacijo posameznih "tehnologij" pa določajo vnaprej določene "krajinske enote".

Planerski postopek z uporabo krajinskih enot odpove tedaj, ko moramo v prostoru poiskati mesto za dejavnost, pri kateri prostorski obseg, to je razvojni program, ne določa značilnosti prostora, temveč neposredno razvojne potrebe ali "geometrija" dejavnosti. Avto cesta, na primer, ne bo zasedla vsega prostora, ki je zanjo ustrezen. Tudi je ne bomo načrtovali v obliki, kakršno bi določale značilnosti prostora, temveč kot črto določenih dimenzij, ki ji obliko določajo zahteve prometa. Prostorsko načrtovanje je, če ga skušamo razumeti v kontekstu tega problema, prilagajanje "geometrije", ki jo določajo posamezne dejavnosti in opravila, značilnostim prostora. Zato prostorske informacijske in planske enote, ki izhajajo iz "geometrije" prostora, tu odpovejo. Prostor moramo obravnavati, pridobiti informacije o njegovih značilnostih, opredeljevati njegovo ustreznost skladno z "geometrijo" dejavnosti ali z "geometrijo" posegov v prostor. Ni nenavadno, da je v krajinsko planiranje tak postopek vpeljal škotski krajinski planer Ian McHarg in ga uporabljal za presojo ustreznosti cestnih tras, za lociranje industrije ipd. Pri tem, in to kaže tu poudari-

ti, je za temeljno in celo opredelilno izhodišče prostorskega planiranja postavil presoje ekološke ustreznosti.

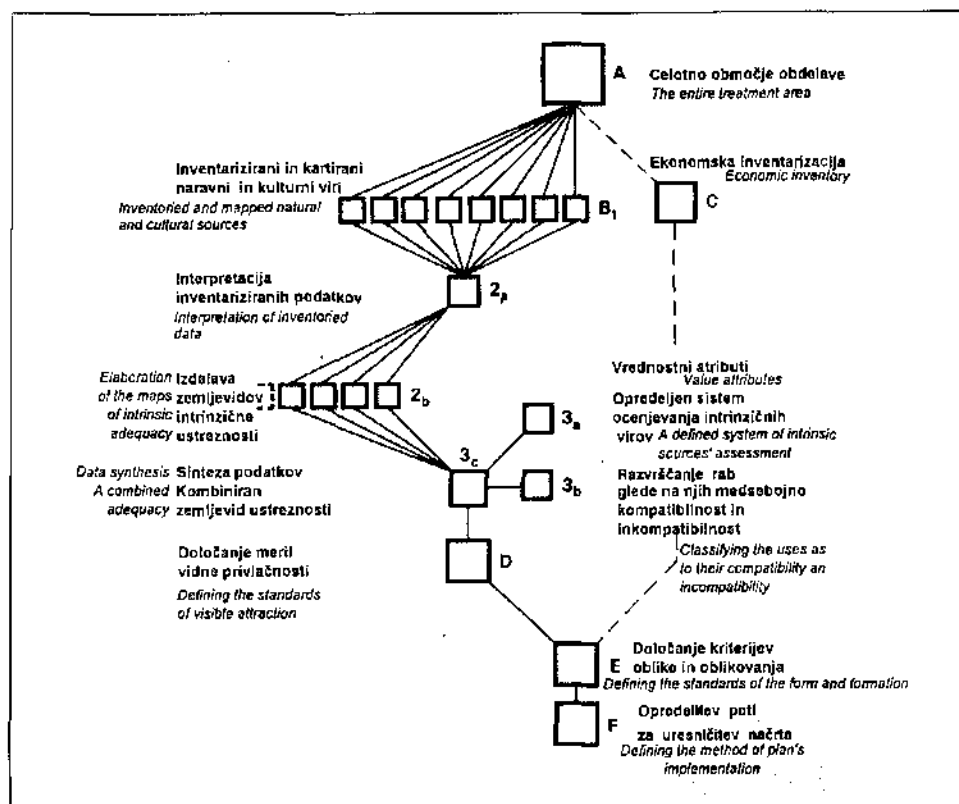
Značilnost planskega postopka je, da posamezne lastnosti prostora kartiramo v njihovi realni pojavnosti. Pri tem se vsaka od lastnosti pojavlja v lastni prostorski "geometriji". Prekrivanje določa "presečišča" posameznih "geometrij". Ta se sicer ne skladajo z "geometrijo" razvojnih dejavnosti. Če so ta "presečišča" prostorsko dovolj majhna, se lahko prilagodijo "geometriji" dejavnosti. Velikost "presečišč" določa natančnost, s katero preslikamo resničen prostor v kartografski medij. (Slika 2)

Pri prvem planskem postopku je planiranje, kot optimizacijsko opravilo, usmerjeno v optimiranje delovnih postopkov, v načrtovanje tehnologij na vnaprej določenih lokacijah, pri drugem pa optimiranje prostorskega položaja dejavnosti. Pri slednjem pa mora biti tehnologija podana vnaprej. In to je spet tipično za različne dejavnosti. Medtem ko se tehnologije gospodarjenja z gozdom ali kmetijske pridelave oblikujejo tako, da se prilagajajo prostoru in njegovim danostim, so tehnologije "urbanih" razvojnih dejavnosti bolj ali manj določene z njihovimi zahtevami in funkcionalnostjo njihovega delovanja ali obratovanja. Zato največkrat gozdarstvo in kmetijstvo kot dejavnosti nista prostorsko načrtovalna problema v pravem pomenu ali v ožji določitvi prostorskega načrtovanja. Načrtovalno sta predvsem problem iskanja ustreznih tehnoloških rešitev, prilagojenih prostorskim razmeram. Po drugi strani pa je avto cesta v prvi vrsti prostorsko načrtovalni problem in le v manjši meri tehnološki. Ob našem sedanjem načrtovanju avto cestnega križa so bile, na primer, ugotovljene nekatere lastnosti avto ceste, ne da bi se spraševali, ali prostor to dopušča ali ne, na primer največ 5% vzdolžni naklon, hitrost 120 km/uro ipd., ki jih projektanti morajo spoštovati.

V zvezi z določili Zakona o gozdovih, ki gozdarski stroki nalaga prostorsko načrtovanje gozdnega prostora, slednji pa sega lahko globoko izven gozda, se postavlja vprašanje, kako tako prostorsko načrtovanje izvajati. Zakon tudi za "načrtovanje, usmerjanje in spremljanje" gozdnega prostora postavlja izhodišče v "zaokrožene oze-

Slika 2: Načrtovalni postopek Iana McHarga (po Lovejoy, D. ed., Land Use and Landscape Planning, Leonard Hill, 1979, s. 42)

Figure 2: Planning procedure by Ian Mc Harg

meljske ekositemske enote". Tudi če predpostavimo, da je namen takega načrtovanja predvsem varstvo gozdov pred zunanjimi vplivi, to pa naj bi bilo mogoče samo tako, da nadzorujemo dogajanja v vplivnem območju gozdov, se postavi vprašanje ustreznega usmerjanja posegov v prostor. Navsezadnje so vplivi v gozdni prostor posledica sprememb v rabi v okoljskem prostoru in je zato nadzor nad njimi mogoč samo tako, da ustrezno usmerjamo te dejavnosti. Takoj je očitno, da posege v vplivnem prostoru gozdov lahko usmerjamo samo tako, da se prilagodimo "geometriji" posegov in ne "geometriji" krajine. Načrtovalni prijem, ki izhajajo iz postopka s "krajinsko enoto", tu ne zadoščajo.

Tudi če načrtovalski problem omejimo zgolj na varstvene vidike, načrtovalni po-

stopek s "krajinsko enoto" ni ustrezen. Vars-
tvene zahteve lahko v prostorskem načrto-
vanju uresničujemo z izborom najmanj ško-
dljivega mesta dejavnosti ali posega v pro-
stor. To pa pomeni, da je varstveni problem
v resnici problem izbora ustrezne lokacije
za poseg ali dejavnost. To se lepo pokaže
pri prostorsko naravnanih presojah vplivov
na okolje, pri katerih se dosledno uporaba-
ljajo "parametrični" postopki. V Sliki 3 so
predstavljena navodila Nemškega ministrs-
tva za promet, ki kažejo smiselnost upora-
be "parametričnega" postopka pri varstve-
nem načrtovanju. Prostorsko načrtovanje
gozdne krajine mora že zaradi tega, ker je
tu v ospredju varstvena problematika, izha-
jati iz prostorskega optimiranja posegov v
prostor, kar seveda pomeni, da tu ni prob-
lem načrtovanje gozdov in njegovih funkcij,

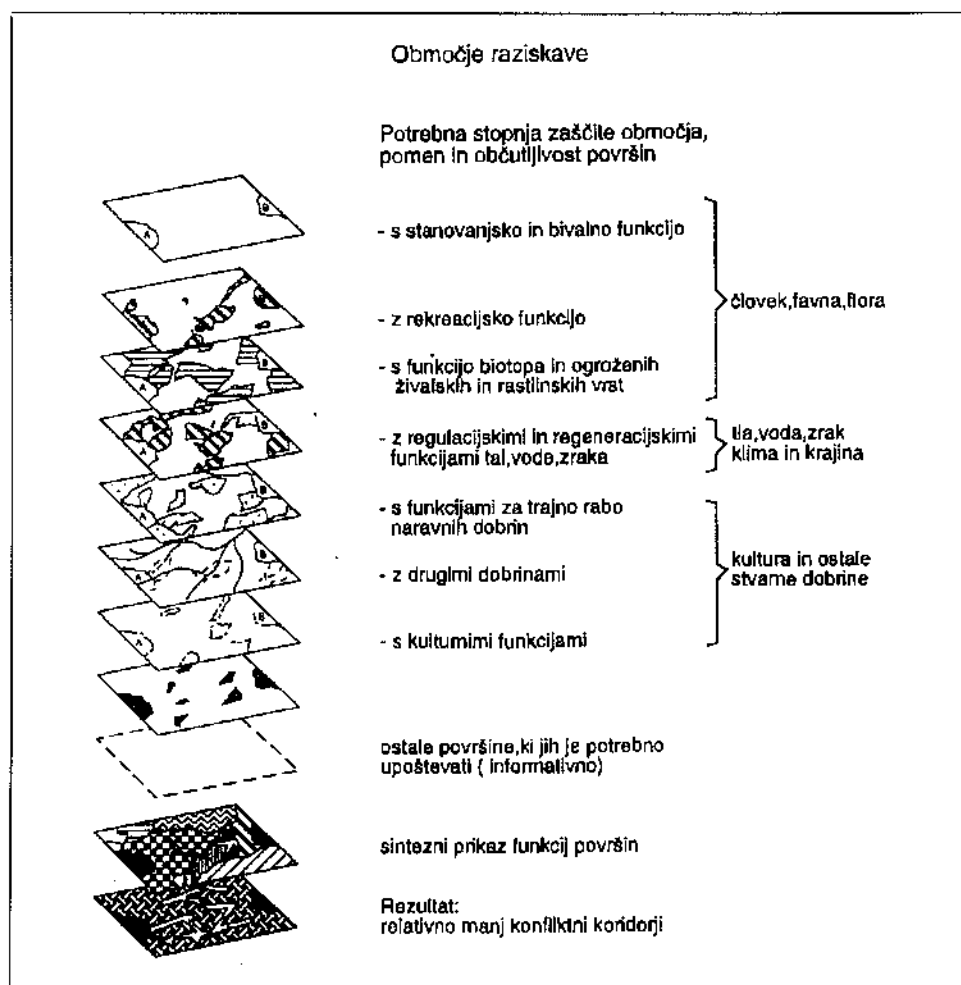
teme več načrtovanje dejavnosti in posegov, ki morebiti vplivajo ali ogrožajo gozd in njegove funkcije. To se seveda nanaša tako na sam gozd kot na njegovo vplivno območje. Načrtovanje slednjega je problem dejavnosti, ki niso gozdarske. To, da njihova postavitve v prostor lahko pomembno vpliva na funkcije gozda, ne spremeni dejstva, da mora načrtovanje posegov v prostor izhajati iz dejavnosti, ki te posege zahtevajo.

SEKTORSKA IN CELOSTNA NAČRTOVANJA

SECTOR AND INTEGRAL PLANNING

Krajina, tudi gozdna krajina, kot je bilo z uvodno mislijo že poudarjeno, je splet različnih pomenov in razlag, za katerimi se skrivajo različni družbeni interesi. Krajina je pač naš vsakdanji življenjski prostor in povsem razumljivo je, da se v njem srečujejo zelo mnogostevilni in različni interesi. Inte-

Slika 3: Iskanje sorazmerno manj konfliktnih koridorjev ceste (Po Pisno navodilo k študiji o vplivu na okolje v planiranju cest, Raziskovalna družba za ceste in promet, Zvezni minister za promet, Splošna okrožnica o gradnji cest št. 9/1990, slovenski prevod, Skupina za krajino ZPP, s. 12)
Figure 3: Efforts to find road corridors causing relatively less conflicts

resi se v "začetnem stadiju" oblikujejo kot "ideali", kot maksimalistične zahteve, ki v soočanju z možnostmi njihovega uresničevanja postajajo vse bolj "realne". To velja tako za soočanje s fizičnim kot tudi z družbenim prostorom. Slednjega pa oblikujejo konkurenčni ali največkrat kar nasprotni interesi do krajine, njenega stanja ali stanja njenih posameznih sestavin. Načrtovalni postopek mora poustvarjati to dvojno "konfliktnost" interesov do krajine.

Razumljivo je, da je v soočanju s fizičnim prostorom v ospredju tehniški vidik uresničevanja željenih stanj v prostoru, bodisi pri presoji ustreznosti zatečenih razmer v prostoru, bodisi pri presoji možnosti, da se razmere v prostoru spremenijo. Take presoje terjajo specializirana strokovna znanja, z razvojem strega tudi vse bolj kompleksna in zahtevna. Take presoje izvajamo v okviru sektorskih načrtovanj.

Pri poustvarjanju družbenih omejitev je treba poustvariti tudi "željena stanja" drugih interesov. To pomeni, da moramo posamezna sektorska načrtovanja soočati, jih uskladiti in jih narediti tudi družbeno uresničljiva. Delitev na sektorska in celostna načrtovanja je v resnici izraz tega dvojnega prilagajanja začetnih maksimalističnih zahtev realnim fizičnega in družbenega prostora.

Tradicionalno nastopa prostorsko planiranje kot celostno in povezovalno planiranje predvsem zaradi narave dela s prostorom. Prostorsko planiranje je zaradi tega sintezno, kar pomeni, da so lokacijske določitve hkrati že tudi oblika usklajevanja interesov. Razumljivo je, da tedaj, ko sektor prostorsko planira, implicitno že išče uskladitve z drugimi interesi v prostoru. S sektorskega zornega kota pa je to seveda zelo težko, načelno prazaprov nemogoče. Tako sektorsko prostorsko planiranje, namreč, ni več sektorsko, ker mora, podobno kot celovito, upoštevati vse interese v prostoru. To, v kar je bilo v znatni meri prisiljeno prostorsko planiranje v preteklem desetletju, ko so bili prostorski plani samo seštevki sektorskih planov, ni primer smiselnega in urnega ravnanja s prostorom. Veliko napak v prostorskem razvoju, naj omenim samo najbolj poudarjano, to je nedovoljene gradnje, so izraz slabo zastavljenega sistema celostnega načrtovanja, pri katerem so sek-

torska planiranja v znatni meri vsiljevala drugim interesom v prostoru premalo prilagojene rešitve.

Tudi varstvena problematika v načrtovanju, posebej prostorskem, je po svoji naravi povezujoča in osnova za celostno načrtovanje. Navkljub izredno členjenim in raznolikim znanjem, ki so potrebna za izvajanje takega načrtovanja, je po svoji naravi celostna in ne dopušča ločene obravnave po posameznih sektorjih. V naravi varstvenih zahtev je, da so si tudi te med sabo lahko nasprotujoče, na primer zahteve za varstvo človekovega bivalnega okolja in zahteve za varstvo naravnega okolja. Končna določitev mesta posega, s katero skušamo zadovoljiti varstvenim zahtevam, je spet sintezna kategorija.

Naj to zveni še tako nenavadno, vendar je varstvene cilje mogoče najbolj učinkovito doseči samo prek načrtovanja posegov, ki okolje ogrožajo. Vzvodi varstva so v rokah načrtovalcev razvoja. Ti naj bi sicer ne vedeli veliko o kakovostih, ki jih v okolju moramo varovati, vedo pa veliko o dejavnostih in posegih, ki so vzrok za razvrednotenje okolja. Tako se pokaže, da je sektorsko načrtovanje v vsakem primeru nezadostno.

Naj pojasnim ta problem varstvenega načrtovanja s primerom. V krogu, ki je razpravljajal o varstvu posameznih dreves na Sorškem polju, se je postavilo vprašanje, koliko je pravo število dreves na tem kmetijskem območju. Število dreves se je namreč v zadnjih desetletjih zmanjšalo in težnje so, da se bo v prihodnje še zmanjševalo. Zakon o gozdovih nalaga Zavodu za gozdove, da izdela strokovne podlage tudi za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem oziroma s skupinami gozdnega drevja zunaj naselij. Vprašanje, koliko je ustrezno število teh dreves na tem polju, je problem, s katerim se bo Zavod za gozdove zanesljivo srečal. Neposreden odgovor seveda ne tiči v spoznavanju ekologije posameznih dreves, niti v sami vrednosti, stabilnosti in zdravju dreves, čeprav so to za presojo zelo pomembni podatki. Tudi odgovor, da naj bi jih bilo vsaj toliko, kot jih je bilo tedaj, ko so bila prvič kartografsko zabeležena, ni prepričljiv. Odgovor na to vprašanje, če se postavimo na stališče varstva narave, je zelo preprosto. Glasi namreč: dreves naj bo čim več. Koliko pa jih je vendarle lahko, je

odvisno od kmetijske dejavnosti. V tem primeru bi pač znano načelo ALARA lahko obmilili in rekli "tako veliko naj jih bo, kolikor je še razumno mogoče". "Razumnost" odločitve pa določa kmetijstvo. Seveda število ni edini vidik, ki je pomemben pri posameznih drevesih v kmetijskem prostoru. S stališča delovanja krajinskega ekosistema je pomembna vrsta dejavnikov, kot so položaj dreves v prostoru, starost, vrsta in nasploh ekološki "kontekst" dreves. Problem varstva posameznih dreves na kmetijskih zemljiščih zapletajo tudi merila varstva kulturne krajine, za katera pa odgovor "čim več, tem bolje" nikakor ni neposredno sprejemljiv. En sam sektor nikakor ne more ustvariti kompleksnih predstav, ki bi hkrati zadovoljila vse raznolike interese v prostoru.

KRAJINSKO PLANIRANJE KOT CELOSTNO PLANIRANJE

LANDSCAPE PLANNING AS INTEGRAL PLANNING

Krajinsko planiranje mnogi krajinski planerji razlagajo kot celovito prostorsko planiranje, kot usklajevalno in optimizacijsko dejavnost v naravno bolj ohranjenem prostoru oz. za dejavnosti in posege v takem prostoru. Temelj krajinskega planiranja so varstveni problemi prostorskega razvoja. Izraelska krajinska arhitektka Ruth Enis ga duhovito razume kot "kreativno varstvo". Krajinsko planiranje pozna vrsto orodij, ki so pomembna predvsem kot orodja usklajevanja različnih segmentiranih pogledov na razvoj v prostoru. Ta orodja uvaja tudi Zakon o varstvu okolja in jih bo, upamo, dopolnil še Zakon o urejanju prostora. Resnici na ljubo kaže poudariti, da je nekaj teh orodij poznal že tudi zdaj veljavni Zakon o urejanju prostora. Ta orodja pa so: analize ranljivosti okolja, celovite presoje vplivov na okolje, (prostorsko naravnane) presoje vplivov na okolje, analize ustreznosti prostora, priročniki za urejanje krajine in podobne, čeprav velikokrat drugače poimenovalne varstvene presoje.

V okviru posebne naloge, ki naj bi pripravila izhodišča za prostorski plan Slovenije, je bilo predlaganih več alternativnih oblik

usklajevanja sektorskih predstav o razvoju in njihove sinteze. Eden izmed predlogov je predstavljen v sliki 4.

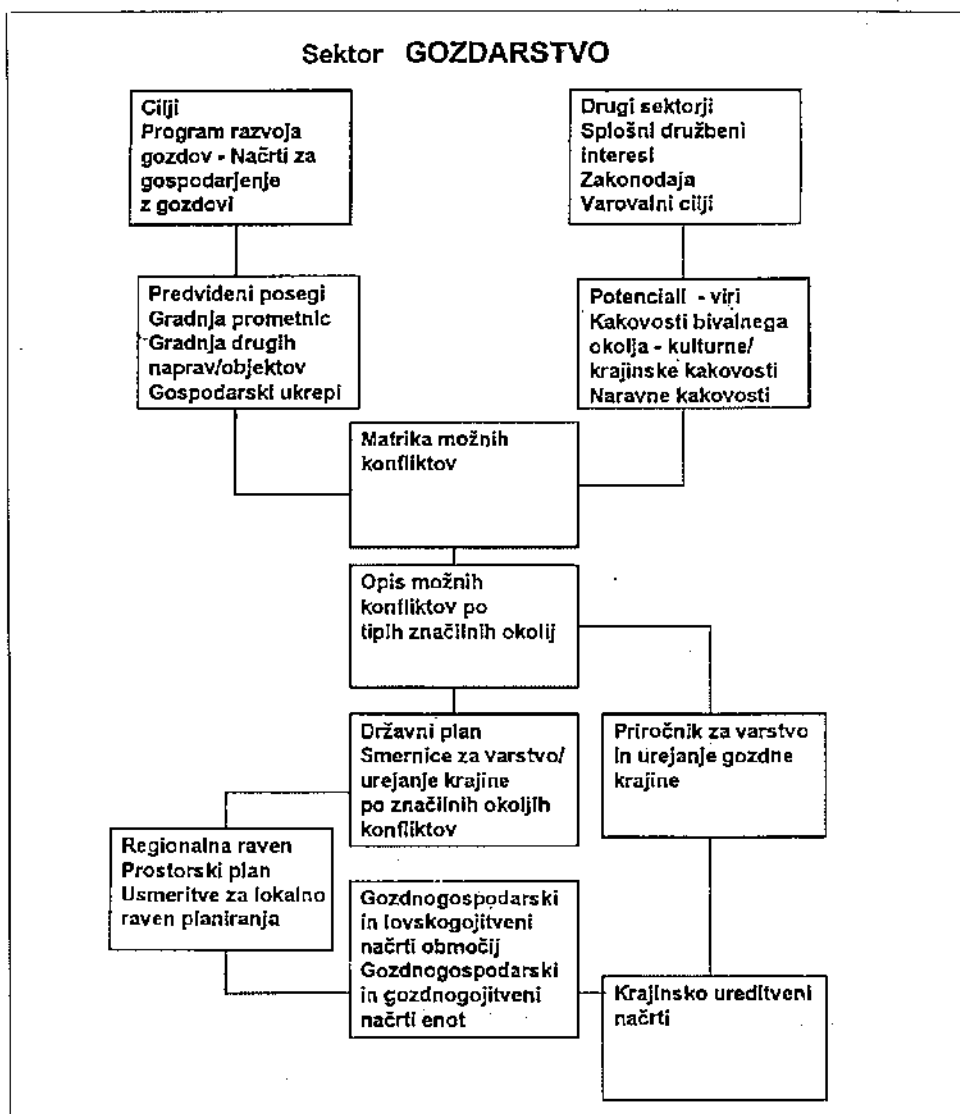
Po tem predlogu naj bi bil državni plan pripravljen v obliki smernic za varstvo in urejanje gozdnega prostora. Pri tem naj bi se smernice nanašale predvsem na dopolnitve in morebitne spremembe smernic in določil sektorskega plana. Matrika možnih konfliktov omogoča opis položajev, v katerih do konfliktov lahko pride. Opisi se pri tem nanašajo na značilna okolja in posege, ki jih določa sektorski plan. Smernice za varstvo in urejanje krajine dajejo napotke za urejanje ali omejitve pri poseganju v okolje. Tako bo lahko k temu, kar je že sektorski plan določil za gozdove s posebnim namenom, dodal še zahteve po taki določitvi, ki izhajajo iz drugih sektorjev ali iz sinteznih presoj. Podobno kot imajo to v drugih deželah, bo tudi pri nas treba pripraviti splošne smernice za urejanje gozdne krajine.

Na regionalni ali lokalni ravni naj bi se za posamezna gozdnogospodarska in lovskogojitvena območja in enote pripravili krajinsko ureditveni načrti, ki bi pomenili preskok sektorskega načrta v celovit prostorski načrt nekega območja. Pri tem naj bi bil krajinsko ureditveni načrt splošnejši in naj bi združeval različne sektorske načrte.

SKLEP

Nakazanih je bilo samo nekaj misli, tudi teoretičnih izhodišč, za prostorsko načrtovanje v gozdni krajini. Pri tem, kot je bilo poudarjeno, je pomembno, da se zavemo moči in omejitev sektorskih planov, hkrati pa tudi možnosti in omejitev, ki jih dajejo sintezni načrtovalni postopki. Krajinsko planiranje, ne glede na to, kdo ga izvaja, se je kot oblika prostorskega planiranja uveljavilo pri nalogah načrtovalne sinteze in nastopa kot integrativna načrtovalna dejavnost v celotnem prostoru, kjer je treba uveljaviti varstvene zahteve.

Slika 4: Predlog za usklajevanje sektorskih planov (Po Zasnova gozdne krajine, Poročilo III. faze, Inštitut za krajinsko arhitekturo, Biotehniška fakulteta, Ljubljana, 1995, s.12)
Figure 4: A suggestion to co-ordinate sector plans

POVZETEK

Krajinsko načrtovanje, kamor lahko uvrstimo tudi načrtovanje gozdne krajine, pozna dve temeljni postopkovni obliki:

- načrtovanje ob pomoči krajinske enote in
- načrtovanje ob pomoči parametrov.

Temeljno poslanstvo prostorskega načrtovanja je dejansko lokacijsko optimiranje. Zato se je prva postopkovna oblika uveljavila pri načrtovanju rabe naravnih virov, druga pa pri tako imenovanih urbanih dejavnostih. Tudi pri varstvenih presojah, ki so namenjene optimizaciji različnih posegov v prostor, je uporabna samo druga oblika.

Vsečina načrtovanja krajine izhaja iz spoznanja, da je krajina, in s tem tudi gozdna krajina, splet različnih razlag, za katerimi se dejansko skrivajo različni družbeni interesi. Ti se sami zase vselej postavljajo kot maksimalistične zahteve, zato se med njimi vselej vzpostavlja konkurenčnost in konfliktnost. Načrtovanje teži k usklajevanju različnih družbenih interesov, zato mora tudi z načrtovalnim postopkom njihovo medsebojno konkurenčnost in konfliktnost poustvariti. Izraz te zahteve je ločevanje na sektorska in celostna načrtovanja. S sektorskim načrtovanjem zagotavljamo vgrajevanje ustreznih znanj v proces optimiranja odločitev, s celovitim načrtovanjem pa zagotavljamo usklajevanje različnih interesov v prostoru in okolju.

Krajinsko načrtovanje večinoma nastopa kot celovito prostorsko načrtovanje, to je usklajevalni in optimizacijski proces v naravno bolj ohranjenem prostoru oz. za dejavnosti v takem prostoru.

Parametric approach, on the other side, has evolved as a site optimization procedure. It is, therefore, most suitable for planning of development activities, i.e. the "urban" ones. Within spatial planning the majority of conservation problems could be resolved by mitigation of environmental impacts of different developmental actions. Therefore, the "parametric" approach is most suitable also for the conservation planning tasks.

Similar to other planning activities landscape planning has to deal with the diversity of societal interests. These interests, or at least the most important ones, express themselves through sectorial plans. Because of them the landscape planners have to take the role of coordinators. Landscape planning acts as a comprehensive planning within less developed areas or, which may be even more important role of it, as a carrier of the conservation thinking within all spatial planning activities and developmental actions.

THE METHODOLOGY OF FOREST LANDSCAPE PLANNING – SOME THEORETICAL CONCEPTS

Summary

There are two basic approaches that characterize landscape planning methods:

- landscape unit approach and
- parametric approach.

Landscape unit approach has developed as a response to those planning tasks that are not directly involved in site selection, e.g. the assess-

VIRI

1. Lovejoy, D., ed., *Land Use and Landscape Planning*, Leonard Hill, 1979, s. 328
2. Manušič, I., *Krajinsko planiranje*, Skripta, Študij krajinske arhitekture, Biotehniška fakulteta, Ljubljana, 1980, 52
3. *Zakon o gozdovih*, Ur.l. R Slovenije, št. 30, 1993, s 1677-1691
4. *Zasnova gozdne krajine*, Poročilo III. faze, Inštitut za krajinsko arhitekturo, Biotehniška fakulteta, Ljubljana, 1995, s. 26

Foto Špela Habič: Viadukt Goło brdo

